Examensarbete

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Kvinnors erfarenheter av att drabbas av humant papillomvirus (HPV) – En integrerad sammanställning av kvalitativ forskning

Women´s experiences with human papillomavirus (HPV) – An integrated compilation of qualitative research

Examensarbete för sjuksköterskeexamen och kandidatexamen med huvudområdet omvårdnad

Grundnivå 15 högskolepoäng

Hösttermin 2025

Student: Johanna Ehres, Daniella Helander, Hanna Johansson

Handledare: Malin Alander

Examinator: Veronika Karlsson

SAMMANFATTNING

Titel:	Kvinnors erfarenheter att drabbas av humant papillomvirus (HPV) – en integrerad sammanställning av kvalitativ forskning
Författare:	Ehres, Johanna; Helander, Daniella; Johansson, Hanna
Institution:	Institutionen för hälsovetenskaper, Högskolan i Skövde
Program/kurs:	Sjuksköterskeprogrammet, Examensarbete i omvårdnad, OM525G, 15 hp
Handledare:	Alander, Malin
Examinator:	Karlsson, Veronika
Sidor:	19
Nyckelord:	Erfarenheter, HPV, Kommunikation, Kunskap, Oro

Bakgrund: Humant papillomvirus (HPV) är ett vanligt artspecifikt virus som kan drabba sexuellt aktiva människor. I de flesta fall är viruset självläkande men kan i vissa fall orsaka cellförändringar. Symtom som smärta kan innebära både kroppsligt och själsligt lidande för den drabbade. Människor är unika och deras behov vid sjukdom och lidande kan därför skilja sig åt. Genom personcentrerad vård och god kommunikation kan sjuksköterskor möta varje patient utifrån dess individuella förutsättningar och på så vis minska deras lidande. **Syfte:** Att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion. **Metod:** En integrerad sammanställning av kvalitativ forskning baserad på 11 kvalitativa artiklar som har genomgått kvalitetsgranskning och analys. **Resultat:** I analysen identifierades två teman med sex tillhörande underteman som tillsammans beskriver de faktorer som påverkar kvinnornas erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion. Tema *Emotionellt svar på diagnosen* består av följande underteman: *Diagnostillfällets betydelse, Oro och stigmatisering* och *Omgivningens betydelse*. Tema *Information och stöd från vården* består av följande underteman: *Informationsmetod vid diagnostisering, Betydelsen av diagnosens komplexitet* och *Betydelsen av vårdgivarens bemötande*. **Konklusion**: Ett positivt svar som påvisar en HPV-infektion, kan påverka den psykiska hälsan och livskvalitén hos den drabbade. Det är essentiellt att sjuksköterskor har god förmåga att förmedla kunskap och kan hantera de emotionella reaktioner som uppstår hos de kvinnor som drabbas.

ABSTRACT

Title:	Women´s experiences with human papillomavirus (HPV) – An integrated compilation of qualitative research
Author:	Ehres, Johanna; Helander, Daniella; Johansson, Hanna
Department:	School of Health sciences, University of Skövde
Course:	Degree of Bachelor of Science in Nursing, Thesis in Nursing Care, 15 ECTS
Supervisor:	Alander, Malin
Examiner:	Karlsson, Veronika
Pages:	19
Keywords:	Anxiety, Communication, Experiences, HPV, Knowledge

---

Background: Human papillomavirus (HPV) is a common species-specific virus which can affect sexually active people. In most cases the virus is self-healing, but in some cases, it can cause cell changes. Symptoms such as pain can cause both physical and mental suffering for the affected person. People are unique and their needs in the event of illness and suffering can therefore differ. Through person-centered care and good communication, nurses can meet each patient based on their individual circumstances and thus reduce their suffering. **Aim:** To investigate which factors, influence women's experiences of contracting an HPV infection. **Method:** An integrated compilation of qualitative research based on 11 qualitative articles that have undergone quality reviews and analyses. **Findings:** The analysis identified two themes with six associated subthemes that together describes the factors that influence women's experiences of being infected by HPV. The theme *Emotional response to diagnosis* consists of the following subthemes: *The importance of the diagnosis, Concern and stigmatization, and The importance of the environment*. The theme *information and support from healthcare* consists of the following subthemes: *Information method during diagnosis, The importance of the complexity of the diagnosis, and The importance of the healthcare provider´s response*. **Conclusion:** Being infected with HPV can affect mental health and quality of life. It is essential that nurses have good skills in conveying knowledge and can manage the emotional reactions that arise in women who are affected.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING 1
2 BAKGRUND 1
2.1 EPIDEMIOLOGI, RISKFAKTORER OCH FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER 1
2.2 SYMTOM, DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING 2
2.3 MÄNNISKAN 2
2.4 LIDANDE 3
2.5 SJUKSKÖTERSKANS FUNKTION OCH ANSVAR 3
3 PROBLEMFORMULERING 5
4 SYFTE 5
5 METOD 6
5.1 URVAL 6
5.2 DATAINSAMLING 6
5.3 ANALYS 7
5.4 ETISKA ÖVERVÄGANDEN 8
6 RESULTAT 9
6.1 EMOTIONELLT SVAR PÅ DIAGNOSEN 9
6.1.1 DIAGNOSTILLFÄLLETS BETYDELSE 9
6.1.2 ORO OCH STIGMATISERING 10
6.1.3 OMGIVNINGENS BETYDELSE 10
6.2 INFORMATION OCH STÖD FRÅN VÅRDEN 11
6.2.1 INFORMATIONSMETOD VID DIAGNOSTISERING 11
6.2.2 BETYDELSEN AV DIAGNOSENS KOMPLEXITET 12
6.2.3 BETYDELSEN AV VÅRDGIVARENS BEMÖTANDE 13
7 DISKUSSION 14
7.1 METODDISKUSSION 14
7.2 RESULTATDISKUSSION 16
7.3 KONKLUSION 18
7.4 KLINISKA IMPLIKATIONER OCH FÖRSLAG TILL UTVECKLING AV ÄMNET 19
8 REFERENSER 20
BILAGA 1 ÖVERSIKTSTABELL ARTIKELSÖKNINGAR 25
BILAGA 2 KVALITETSGRANSKNINGSMALL 26
BILAGA 3 ÖVERSIKTSTABELL AV ANALYSERADE ARTIKLAR 27
BILAGA 4 ÖVERSIKT AV FÖRDELNING AV ARTIKLAR I RESULTATET 34

1 INLEDNING

Humant papillomvirus (HPV) är en vanlig sexuellt överförbar sjukdom (STI) och förekommer i hela världen. Enligt World Health Organization (WHO) kommer nästan alla sexuellt aktiva individer att någon gång drabbas av en HPV-infektion (WHO, 2024a). Viruset är för det mesta självläkande men i vissa fall kan viruset kvarstå i kroppen och kan då orsaka cellförändringar, som i sin tur kan leda till cancer (Folkhälsomyndigheten, 2024a). HPV drabbar både män och kvinnor, men cellförändringar orsakade av en HPV-infektion förekommer främst hos kvinnor. WHO anger att cirka 95% av gynekologisk cancer har sitt ursprung från obehandlade HPV infektioner (WHO, 2024b). I Sverige behandlas årligen cirka 8000 kvinnor för cellförändringar och 1000 kvinnor mot cancer som kan kopplas till en HPV-infektion (Folkhälsomyndigheten, 2024b). Sjuksköterskor är en central del i hälso- och sjukvården när kvinnor som drabbats av en HPV-infektion söker vård. Det är ofta sjuksköterskan som ger stöd, både praktiskt och via information men även på en emotionell basis (Svensk Sjuksköterskeförening, 2024a). Den här studien syftar till att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion.

2 BAKGRUND

2.1 EPIDEMIOLOGI, RISKFAKTORER OCH FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

HPV är ett artspecifikt virus som enbart infekterar människor. Det är ett dubbelsträngat DNA-virus som infekterar skivepitel eller celler som kan mogna till skivepitel. Viruset påverkar en viss typ av vävnad och kan endast slutföra infektionscykeln i fullt utvecklat skivepitel (Wloszek et al., 2025). Det finns 200 olika undertyper av HPV, varav 13 kan orsaka cellförändringar i slida och livmoder (Folkhälsomyndigheten, 2024a). Screeningtest finns tillgängligt för att upptäcka uppkomsten av viruset i cervix. Syftet med screeningen är att upptäcka viruset i ett tidigt skede samt ge möjlighet till behandling som kan förhindra uppkomst av cellförändringar, vilket i sin tur kan leda till cancerutveckling (WHO, 2024a). Cellförändringar som upptäcks på cervix bör kontrolleras genom regelbundna kontroller, alternativt behandlas (Borgfeldt et al., 2010).

Det finns flera olika riskfaktorer för att drabbas av HPV. Risken att exponeras för viruset ökar med antalet sexuella partners en individ har haft, samt ju tidigare en individ blir sexuellt aktiv. Samtidig infektion med andra sexuellt överförbara sjukdomar betraktas också som en riskfaktor (Likes et al., 2003). Enligt WHO (2024a) betraktas användning av kondom vid samlag som en viktig förebyggande åtgärd för att minska risken för exponering. Vaccin kan användas profylaktiskt för att förhindra en HPV-infektion. Vaccinering förhindrar de HPV-stammar som ligger bakom utvecklingen av cellförändringar som kan leda till cancer. Vaccinet används inte för att behandla en redan etablerad HPV-infektion (Folkhälsomyndigheten, 2024a). Vaccination mot HPV ingår i barnvaccinationsprogrammet för både flickor

och pojkar och erbjuds i årskurs fem (Folkhälsomyndigheten, 2024b). Användningen av strukturerade vaccinationsprogram har visat sig vara effektiva för att förhindra cervixcancer. De kan minska risken för cervixcancer med upp till 70 procent och samtidigt reducera risken för att insjukna i andra sjukdomar relaterade till HPV (Lemwel Valdecantos et al., 2025). Vaccinet som används innehåller virusliknande partiklar från ett av kapsidproteinerna i viruset. Sedan år 2006 har två olika vacciner registrerats i Sverige, Gardasil 4 med skydd mot 4 olika undertyper av HPV och Gardasil 9 med skydd mot 9 undertyper av HPV. Gardasil 9 är det enda HPV-vaccin som från år 2024 finns tillgängligt och används i Sverige (Internetmedicin, 2024).

2.2 SYMTOM, DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING

HPV-infektioner är i regel asymtomatiska och självläkande. Symtom som kan förekomma hos kvinnor med cellförändringar är kontaktblödningar, intermenstruella blödningar samt ökade flytningar i form av slem eller blodblandad vätska (Borgfeldt et al., 2010). Kvinnor i åldrarna 23 till 50 kallas var tredje år till cellprovtagning och äldre kvinnor i åldrarna 50 till 64 kallas var sjunde år. Kallelse för undersökning ingår i en nationell rutin för att identifiera förekomst av virus och cellförändringar i livmoderhalsen (Andersson, 2022). Cirka sex till åtta procent påvisar ett avvikande cellprov och kräver då noggrann uppföljning, alternativt en undersökning med hjälp av kolposkopi. Kolposkopi är en gynekologisk undersökning som genomförs med hjälp av en svag lösning av ättiksyra. Den svaga lösningen penslas på livmoderhalsen för att undersöka om HPV-infektionen har orsakat cellförändringar. En lindrig förändring i vävnaden följs upp med ett nytt cellprov inom fyra till sex månader och vid måttlig cellförändring sätts behandling in. Behandlingen för måttlig dysplasi (avvikande vävnad som inte är cancer) är konisering vilket är ett kirurgiskt ingrepp där man avlägsnar den yttre delen av livmodertappen med hjälp av diatermislynga, nål, kniv eller laser (Borgfeldt et al., 2010).

2.3 MÄNNISKAN

Nationalencyklopedin (Människan, 2025) definierar den biologiska *människan* som en primat och ett däggdjur, med en hjärna som utvecklat förmågan till abstrakt tänkande och tal. Svensk sjuksköterskeförening (2024b) beskriver människan som en aktiv och skapande varelse med unik situation och unika behov. Enligt Eriksson (2015a) formas människan i samspel med andra, som med familj och vänner under uppväxtåren och kollegor under arbetslivet. Eriksson hävdar att människan är något mer än bara dess fysiska form och är svårdefinierad i och med att individen formas genom det abstrakta samspelet med andra. Varje människa strävar efter att forma sin egen unikhet och enligt Eriksson har varje enskild människa någon form av tro som utgår från deras själs inre. Enligt Högskolan i Skövde (2017) bör människan betraktas som en helhet och är sin kropp. Det är genom kroppen människan lever och uppfattar världen. Människan bör alltid bemötas individuellt oavsett sjukdom, ohälsa eller kroppslig förändring.

Eriksson (2015a) belyser att tesen om människan som hel och odelbar ersatts med antitesen att människan består av ett ändlöst antal delar. Enbart genom utforskning och förståelse av delarna, kan insikt om helheten erhållas. Människans unika helhet

består av många delar, där del och helhet är organiskt bundna till varandra. Människan är i behov av andra och strävar, genom samspel, efter sammanhållning med andra människor. Eriksson (2015b) beskriver att människan, trots sina försök att skapa trygghet och kontroll, är utlämnad till andra människor. Den enskilda individens agerande är beroende av andra.

2.4 LIDANDE

Begreppet *lidande* har följt människan genom historien. Begreppets innebörd har efter 1940-talet förändrats, där lidandet ersatts med benämningar som smärta, ångest och sjukdom (Eriksson, 1994). Det är essentiellt att vårdpersonal bekräftar patientens lidande genom att validera dennes erfarenheter, vilket kan åstadkommas genom att patienten blir hörd och tagen på allvar. Vårdpersonal som inte tar det i beaktning kan orsaka ett ytterligare lidande. Pendling mellan lidande, lust, hopp och förtvivlan är vanligt förekommande hos patienter som upplever ett lidande. Genom att bekräfta den enskildes lidande byggs en tillit och ett förtroende i att bli förstådd, där ens behov kan bli tillgodosedda. Lidandet i vården skapas av förväntningar som erfaras i ett mänskligt möte eller i en vårdrelation vilket uttrycks som lidandets drama. Det är essentiellt att vårdpersonal har mod att engagera sig i patienten för att lindra lidandet. Lidandet relateras återkommande till ett fysiskt lidande eller till ett sjukdomsspråk. Genom reducering fråntas människans möjlighet till lindring av lidande samt möjlighet till utveckling och försoning (Eriksson, 2015b).

Eriksson delar in det lidande som vårdprofessioner möter i vården i tre olika dimensioner: *sjukdomslidande, livslidande och vårdlidande. Sjukdomslidande* uppstår och är kopplat till sjukdom och behandling där lidandet kan uttryckas både genom kroppslig, själslig och andlig smärta. Den kroppsliga smärtan kan komma att påverka patienten fysiska kapacitet och kan därigenom orsaka ett lidande (Eriksson, 1994). Kvinnor som genomgår provtagning för HPV och erhåller ett positivt resultat upplever emotionella reaktioner i form av skuld, ångest, depression och rädsla för att diagnostiseras med cancer (Li et al., 2025). Emotionella reaktioner kan sätta sig i förbindelse till det andliga och själsliga lidandet. *Livslidande* beskrivs som de lidande som uppstår i samband med ens eget liv, att inte bli sedd i sin existentiella smärta, att leva eller att konfronteras med döden och dess konsekvenser. De sistnämnda av de tre olika dimensionerna är *vårdlidande*. Patienter kan uppleva vårdlidande på olika sätt och det kan uppstå i samband med den vård som ges eller när vården uteblir. Vårdlidande beskrivs ofta utifrån följande aspekter; att patientens värdighet kränks, att individen utsätts för fördömelse, att vårdpersonal använder sig av maktutövning eller när nödvändig vård uteblir (Eriksson, 1994).

2.5 SJUKSKÖTERSKANS FUNKTION OCH ANSVAR

Omvårdnad är sjuksköterskans centrala kompetens och ansvarsområde. Sjuksköterskans arbete baseras på sex kärnkompetenser: personcentrerad vård, evidensbaserad vård, samverkan i team, förbättringskunskap för kvalitetsutveckling, informatik och säker vård. För att åstadkomma god omvårdnad krävs det att sjuksköterskan har en humanistisk människosyn där vården utförs på vetenskaplig grund. Personcentrerad vård karaktäriseras av att personen blir förstådd och sedd

som en unik person med individuella behov, möjligheter, förväntningar och grundläggande åsikter (Svensk sjuksköterskeförening, 2024a). Personcentrering syftar till att se hela patienten bortom sjukdom, symtom och tecken på ohälsa. För att möjliggöra skapandet av en personcentrerad vård krävs det en tillit och ett förtroende mellan patient och sjuksköterska där patienten får möjlighet att dela med sig av sin individuella berättelse (Svensk sjuksköterskeförening, 2019).

Det primära lagrum som sjuksköterskor arbetar inom är hälso- och sjukvårdslagen (HSL). De delar i HSL som främst påverkar sjuksköterskor i det dagliga arbetet är lagens målsättning att främja en god hälsa, förebygga ohälsa samt utföra vården med respekt för alla människors lika värde. Lagen konstaterar även att sjuksköterskor ansvarar för att bedriva en säker, respektfull och trygghetsskapande vård med god kvalitet (SFS 2017:30). Enligt patientlagen har en patient rätt att få information angående sitt hälsotillstånd, hur det förväntade vård- och behandlingsförloppet ser ut samt vilka metoder som finns för att förebygga sjukdom och skada (SFS 2014:821, 3 kap. 1 §). Information och behandling ska utformas på ett sådant sätt att patienten ges förutsättningar att fatta välinformerade beslut och vara delaktig i vårdprocessen (Socialstyrelsen, 2015).

International Council of Nurses (ICN) är en internationell organisation för vårdpersonal. ICN:s etiska kod har lagt grunden för sjuksköterskeyrkets etiska förhållningssätt och omfattar fyra områden; sjuksköterskor och personer i behov av omvårdnad, sjuksköterskor och yrkesutövningen, sjuksköterskor och professionen samt sjuksköterskor och global hälsa. Områdena är uppbyggda kring ett antal olika koder som beskriver sjuksköterskors olika ansvarsområden. Syftet med ICN:s etiska kod är att vara en vägledning för yrkesverksamma sjuksköterskor och är avsedd att tillämpas i kombination med aktuell lagstiftning (ICN, 2021). Majoriteten av sjuksköterskor vet om att koden existerar men saknar kunskap om dess innehåll och anser inte att det påverkar deras praktiska omvårdnadsarbete (Tadd et al., 2006). Faktorer som kan hindra sjuksköterskor från att använda sig av ICN:s etiska kod i sin yrkesutövning är resursbegränsningar samt brister i utbildning (Blackwood & Chiarella, 2020).

Enligt Fredriksson (2003) är mötet och kommunikationen mellan sjuksköterska och patient en essentiell del av omvårdnaden. Fredriksson beskriver det som *vårdande kommunikation*, eller *det vårdande samtalet,* där kommunikation betraktas som ett vårdande verktyg som kan lindra lidande. Konceptet delas upp i tre delar; relationell kommunikation, narrativ kommunikation och etisk kommunikation. Den relationella kommunikationen beskrivs som essentiell för relationskapandet mellan sjuksköterskor och patienter. För att bygga den relationen krävs det gemenskap mellan patienten och sjuksköterskan vilket sjuksköterskan kan skapa genom ett genuint lyssnande. Reflektion, tolkning, förståelse och närvaro är komponenter som ingår i det genuina lyssnandet. Den relationella kommunikationen är grunden till den narrativa kommunikationen. I den narrativa kommunikationen ingår begreppen lidande, berättelse och förståelse. Sjuksköterskan ansvarar för att hjälpa patienten att öppna upp sig och på så vis får patienten möjlighet att formulera sina problem. Genom att förstå vad det är som orsakar patienten lidande öppnas möjligheten att identifiera patientens önskemål och behov. Den narrativa kommunikationen syftar

också till att öka patientens kunskap och förståelse vilket utöver att minska patientens lidande också kan öka känslan av kontroll.

Enligt Fredriksson (2022) bygger den etiska kommunikationen på en förståelse för obalansen i maktförhållandet mellan sjuksköterska och patient. Det krävs en ömsesidig respekt mellan sjuksköterska och patient för att överkomma obalansen och skapa utrymme för patienten att behålla sin autonomi och värdighet. Den ömsesidiga respekten resulterar i att sjuksköterskan lyssnar aktivt på patienten genom att ta dennes preferenser och synpunkter på allvar. Samtidigt bidrar den till att patienten litar på sjuksköterskans professionella kompetens och därför försöker följa de råd och rekommendationer som erbjuds. Ebu et al. (2021) betonar att en betydande del i sjuksköterskans yrkesroll är att arbeta hälsofrämjande och förebygga sjukdom. Följaktligen kan deras kunskapsnivå om HPV-infektioner och vaccination ha stor inverkan på patienters hälsofrämjande aktiviteter. För att främja säker, effektiv och personcentrerad vård är sjuksköterskans kompetens i området betydelsefull. Genom hög kunskapsnivå om riskfaktorer för cervixcancer, profylaktiska åtgärder och screening kan sjuksköterskor arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

3 PROBLEMFORMULERING

Alla kvinnor som är sexuellt aktiva löper en överhängande risk att någon gång i livet drabbas av en HPV-infektion. En HPV-infektion är oftast asymtomatisk och självläkande, men kan leda till cellförändringar som i sin tur kan utvecklas till cancer. Det finns screeningtest tillgängliga för att upptäcka HPV-virus i cervix. Beroende på om HPV-infektionen har utvecklats till cellförändringar, och vilken grad av cellförändring, används olika tillvägagångssätt vid fortsatt vård. Det kan vara svårt för de kvinnor som drabbats att förstå skillnaden mellan olika variationer och varför ett behandlingssätt väljs framför ett annat. Begreppet “cellförändring” kan väcka många tankar då ordet är starkt förknippat med cancer. Att ta del av kvinnornas tankar, känslor och funderingar möjliggör en djupare förståelse av diagnosen och dess påverkan på det dagliga livet. Vårdprofessioner, särskilt sjuksköterskor, kan ta del av studiens resultat för att utveckla vården i mötet med patientgruppen.

4 SYFTE

Syftet är att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion.

5 METOD

Den valda metoden för studien var en integrerande sammanställning av kvalitativ forskning (Friberg, 2022a). Kvalitativ forskning har sitt ursprung i humanvetenskapen och strävar efter att förstå helheten av ett problem. Data samlas in genom kvalitativa datainsamlingsmetoder såsom observationer, nedskrivna berättelser eller intervjuer, antingen med enskilda individer eller genom fokusgrupper. Därefter analyseras och tolkas det insamlade materialet. Vid användandet av kvalitativ metod strävar forskaren efter att belysa och förstå ett problem utifrån forskningssubjektens erfarenheter och upplevelser (Henricson & Billhult, 2023). En integrerad sammanställning är en metod som tagit inspiration från metoden metasyntes. Metoden syftar till att sammanställa redan existerande forskning för att förenkla implementeringen av den i det praktiska omvårdnadsarbetet. Metodens utgångspunkt är att kunskapsområdet hos de enskilda studierna ökar om de kan sammanställas och analyseras till ett gemensamt resultat (Friberg, 2022a). En integrerad sammanställning av kvalitativ forskning ansågs relevant då syftet för studien var undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbats av en HPV-infektion.

5.1 URVAL

Inklusionskriterier för de artiklar som valdes till studien innefattar studier skrivna ur ett kvinnoperspektiv och som undersöker deras erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion. Ett inklusionskriterie var artiklar skrivna på engelska, språkavgränsningen motiverades med att de flesta vetenskapliga artiklar är publicerade på engelska samt att det är ett språk som författarna behärskar (Östlundh, 2022). Artiklarna var publicerade mellan åren 2005–2025. Alla artiklar som valdes var peer-reviewed, vilket innebär att artiklarna har blivit noggrant granskade av sakkunniga inom det valda området innan de publicerats (Karolinska institutet, 2022). Artiklar som föll inom de valda inklusionskriterierna men där kvinnornas erfarenheter ansågs för påverkad av deras övriga livssituation exkluderades under urvalsprocessen. Exkluderade artiklar innefattade kvinnor som drabbats av HIV och samtidigt upptäckt att de hade en HPV-infektion samt artiklar om kvinnor som arbetade med att erbjuda sexuella tjänster.

5.2 DATAINSAMLING

Datainsamlingen för det valda området genomfördes via databaserna Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature (CINAHL) och National Library of Medicine (MEDLINE). CINAHL användes som databas då den främst riktar sig mot vårdpersonal, sjuksköterskor, forskare och studenter (EBSCO, 2025). MEDLINE användes som databas då den innehåller studier inom biomedicin och hälsa, vilket är grunden för sjukvårdspersonal (National Library of Medicine, 2024). Databaserna var därför relevanta i syfte att undersöka och studera det valda ämnet. De sökord som användes var: *Cervical smears, cervical screening, human papillomavirus, human papilloma virus, hpv, feelings, fear och experiences*. För att få fram ett relevant urval användes trunkering samt boolesk söklogik tillsammans med sök-operatorerna AND och OR under sökprocessen. Boolesk är en användbar metod för att kombinera

sökord, hitta synonymer och markera utvalda ord. Trunkering är en sökteknik som används för att databasen ska kunna söka efter alla böjningsformer av ett ord. Genom att avsluta ordstammen med ett trunkeringstecken exempelvis "*" inkluderas fler former av ordet, vilket möjliggör mer precisa träffar (Östlundh, 2022). Sök-operatorerna AND och OR samt trunkering användes genomgående under sökprocessen för att precisera träffarna.

Utifrån de valda avgränsningarna fick författarna totalt 225 träffar (Bilaga 1) där samtliga titlar lästes, och 67 artiklar valdes ut för vidare läsning. Författarna granskade sedan abstrakten varefter 32 artiklar lästes i sin helhet. Av dessa 32 artiklar valdes 13 ut för kvalitetsgranskning utifrån Fribergs (2022b) granskningsmall för kvalitativa artiklar. Kvalitetsgranskningsmallen bestod av 14 frågor varav författarna omformulerade fråga nummer 12 (Bilaga 2). Frågan omformulerades då författarna ansåg att det var av större vikt att artikeln var etiskt granskad än att den innehöll etiska resonemang. Varje fråga genererade antingen 1 eller 0 poäng vilket innebar att maxpoängen för artiklarna blev 14 poäng. De frågor som besvarades främjande genererade 1 poäng. De frågor som inte kunde besvaras främjande eller där den artikel som granskades helt saknade det som efterfrågades genererade 0 poäng. Författarna bedömde att artiklarna behövde uppnå minst 9 poäng för att erhålla tillräckligt hög kvalitet för att användas i studiens resultat. Efter kvalitetsgranskningen ansågs 11 av 13 granskade artiklar uppnå en tillräckligt hög kvalitet. De 11 artiklar som valdes inkluderades i studiens resultat (Bilaga 3).

5.3 ANALYS

Den utvalda datamängden analyserades utifrån Fribergs femstegsmodell (2022a). Det första steget i femstegsmodellen består av att läsa igenom de artiklar som valts ut flera gånger för att införskaffa en god förståelse och kunskap för materialets helhet. Författarna påbörjade analysprocessen genom enskild fördjupad läsning av de utvalda artiklarna. Under läsningen var författarna medvetna om vilka teoretiska och metodologiska utgångspunkter som använts i de valda studierna, eftersom det kan påverka förståelsen och tolkningen av artikeln. Steg två enligt Friberg handlar om att identifiera de enskilda artiklarnas nyckelfynd för att sedan se vad i resultatet som kan relateras till studiens syfte. Författarna genomförde enskild läsning av resultatet flertalet gånger och träffades för att diskutera vilka fynd respektive författare hade uppmärksammat. I det tredje steget i Fribergs modell sammanställs resultaten i de lästa artiklarna för att skapa en överblick och en utgångspunkt för den djupare analysen. Författarna skapade enskilda dokument med sammanställningar av de utvalda artiklarna. Därefter skapades ett gemensamt dokument med författarnas enskilda sammanställningar för att säkerställa samstämmighet i författarnas tolkning av artiklarna. Det gjordes för att få en ökad förståelse för den text som skulle analyseras. Dokumenten granskades gemensamt för att säkerställa att all väsentlig information från artiklarnas resultat fanns med i analysen. I steg fyra i Fribergs modell ska likheter och skillnader i de olika artiklarnas resultat identifieras. Författarnas analysprocess fortsatte genom att diskutera och jämföra de olika sammanställningarna. Genom processen skapades större grupperingar av nyckelfynden som till slut blev teman och underteman. I steg fem, det sista steget enligt Friberg, ska resultatet av analysen sammanställas och nya teman ska fastställas.

Nya teman skapades utifrån de mest framträdande delarna i den tidigare genomförda analysen (Tabell 1). Författarna sammanställde gemensamt ett eget resultat som bildade en ny helhet. Resultatet diskuterades och ifrågasattes i handledningsgruppen, varefter studiens teman omarbetades. Författarna presenterade den integrerade sammanställningen, där nyckelfynden grupperats ihop till en ny helhet. Artiklarnas nyckelfynd påvisas genom den nya helheten (Bilaga 4).

5.4 ETISKA ÖVERVÄGANDEN

Vetenskapsrådet (2022) belyser fyra essentiella forskningsetiska riktlinjer: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Nämnda riktlinjer ska ligga till grund för forskarnas arbete samt ansvarstagande. Informationskravet innefattar att forskarna ska informera deltagarna och de som lämnar uppgifter till forskningen, dels om syftet med forskningen, dels vilka villkor som gäller för deras deltagande. Samtyckeskravet innebär att forskarna ska mottaga samtycke från deltagarna samt att deltagarna i studien själva har rätt att bestämma om de vill medverka, på vilka villkor samt hur länge. Konfidentialitetskravet har nära förbindelse med frågan om sekretess och offentlighet. Personuppgifter till de som deltar i en studie ska förvaras så obehöriga inte kan delges dessa. Nyttjandekravet inkluderar att uppgifter som insamlats om enskilda individer endast får nyttjas i forskningsändamål. Författarna har tagit hänsyn till ovanstående krav genom kvalitetsgranskning av valda artiklar.

Artiklarna som har analyserats i studiens resultat är texter som publicerats för allmänheten. Enligt Tryckfrihetsförordningen (1945:105) räknas det därför som offentligt material som allmänheten fritt kan använda sig av. Med grund i den beskrivna lagstadgan har författarna till den aktuella studien således inte informerat artikelförfattarna om att deras studier analyserats. Enligt lagen om etikprövning av forskning som avser människor (SFS 2003:460) behöver arbeten som utförs inom gränsen för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå inte ansöka om etikprövning. Författarna till studien har därför inte ansökt om någon etikprövning. För författarna var det ett etiskt övervägande att alla artiklar som användes till den aktuella studiens resultat hade genomgått en etisk granskning. Det kontrollerades genom fråga 12 i Fribergs granskningsmall (Bilaga 2). Artiklarna som användes i resultatet hade genomgått en etisk granskning innan de publicerats. Antingen genom en etisk kommitté eller av den tidskrift som artikeln publicerats i. En mer utförlig beskrivning av författarnas bedömning av de etiska övervägandena går att finna i översiktstabellen av analyserade artiklar (Bilaga 3). Författarna till den aktuella studien har innan påbörjandet av arbetet fört en diskussion kring ämnet, där en viss förförståelse för ämnet identifierats. Förförståelsen kunde konstateras i kontext till familjemedlemmar och vänner som drabbats av HPV-infektioner orsakade av cellförändringar. Författarna, som är under utbildning till sjuksköterskor, har erhållit grundläggande teoretisk kunskap under utbildningen, emellertid förekommer inga kliniska erfarenheter. Förförståelsen bedömdes som positiv då författarna har mer än generell kunskap om ämnet, men inte personliga erfarenheter.

6 RESULTAT

Syftet var att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion. Elva kvalitativa artiklar analyserades där den integrerade sammanställningen resulterade i två teman: *Emotionellt svar på diagnosen* och *Information och stöd från vården* med sammanlagt sex underteman (Tabell 1).

Tabell 1. Översikt av teman och underteman.

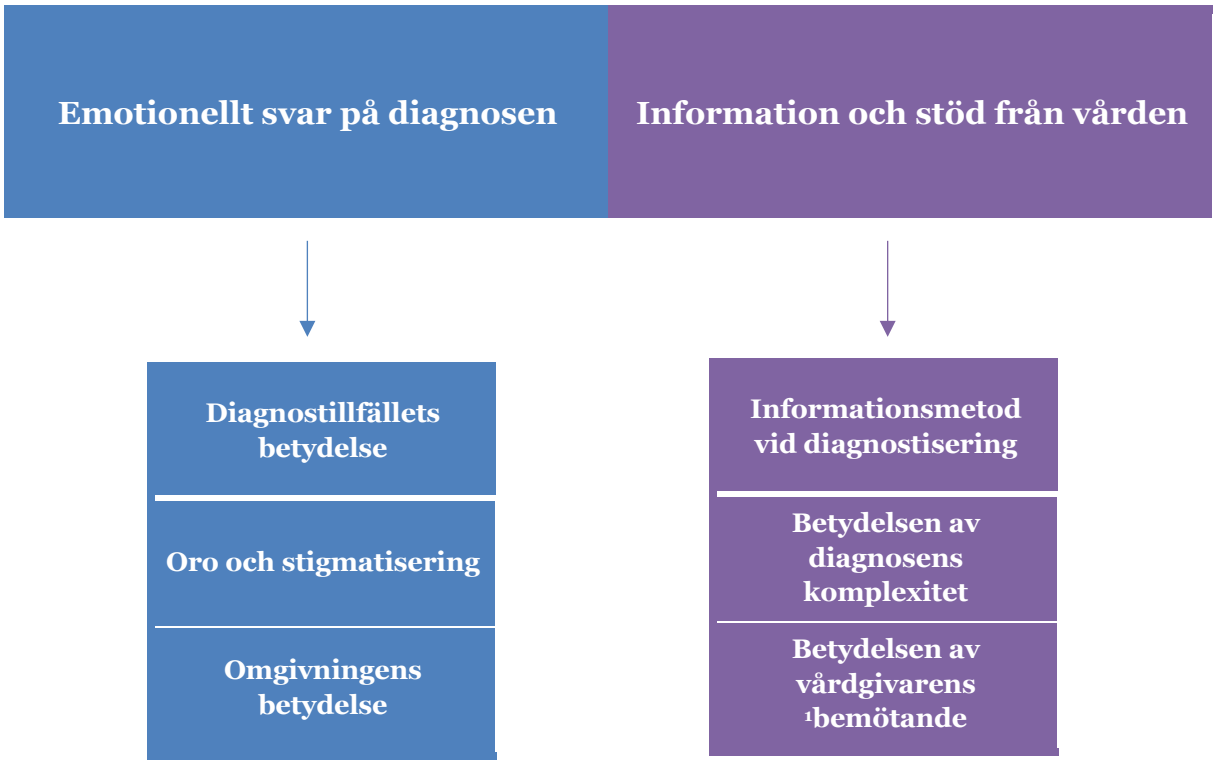

6.1 EMOTIONELLT SVAR PÅ DIAGNOSEN

Kvinnor som drabbats av en HPV-infektion upplevde beskedet som en känslostorm där rädslan för dess utveckling och konsekvens var påtaglig. De positiva resultaten genererade en förändrad kroppsuppfattning och väckte många frågor i relation till framtiden. Omgivningens bemötande påverkade kvinnornas erfarenheter.

6.1.1 DIAGNOSTILLFÄLLETS BETYDELSE

De känslomässiga reaktionerna vid diagnostillfället beskrevs av kvinnorna som ångest, rädsla och oro (Mortensen & Adeler, 2010; Patel et al., 2018; Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017; Reis et al., 2022; Tiro et al., 2019; Twinn, 2006; Waller et al.,

[1] I den aktuella studien syftar begreppet vårdgivare på professionerna sjuksköterska och läkare.

2007). Kvinnorna som medverkade i cellprovtagningar som en rutinåtgärd fick ofta en chock i samband med ett positivt svar, då de inte hade någon misstanke om att de var drabbade (Mortensen & Adeler, 2010; Patel et al., 2018; Rask et al., 2017). För kvinnorna blev det positiva resultatet en chock kopplad till deras låga risk att exponeras, antingen på grund av ålder eller äktenskaplig status (Patel et al., 2018; Tiro et al., 2019). De riktade skulden mot sig själva för att de inte använt kondom vid samlag (Patel et al., 2018). Kvinnorna frågade sig vad de kunde ha gjort annorlunda och försökte desperat identifiera när och hur de fått infektionen (Patel et al., 2018; Qaderi et al., 2021). Känslan av skuld lyftes fram som ett centralt begrepp i samband med diagnostillfället, då kvinnor anklagade sig själva för sjukdomen (Kahn et al., 2007; Patel et al., 2018; Qaderi et al., 2021). De känslomässiga reaktionerna vid ett positivt virussvar intensifierades av både religiösa värderingar, kulturella och sociala normer (Qaderi et al., 2021).

6.1.2 ORO OCH STIGMATISERING

Oron som uppkom hos kvinnorna var ofta förknippad med en osäkerhet gällande virusets härkomst och tidpunkten för smittan (Qaderi et al., 2021). Kvinnorna uppfattade cancer som en av de allvarligaste konsekvenserna av en HPV-infektion (Kahn et al., 2007; Mortensen & Adeler, 2010; Rask et al., 2017; Reis et al., 2022; Twinn, 2006; Waller et al., 2007). En betydelsefull faktor för att minska kvinnornas oro var vetskapen om att det tar lång tid för en HPV-infektion att utvecklas till cervixcancer (McCaffery & Irwig, 2005). HPV-infektionen kunde tolkas som ett straff för ett misstag som begåtts tidigare i livet vilket resulterade i känslor av skuld och skam (Qaderi et al., 2021). Att diagnostiseras med en HPV-infektion förändrade kvinnornas kroppsuppfattning. De beskrev sig själva som äckliga och kontaminerade (McCaffery & Irwig, 2005). Kvinnorna beskrev oro för att drabbas av cancer eller genitala vårtor. Det framkom även en rädsla för att drabbas av ofrivillig barnlöshet, antingen av HPV-infektionen eller av behandlingen (Mortensen & Adeler, 2010; Waller et al., 2007; Rask et al., 2017). Farhågor i form av att ens partner kunde förlora möjligheten till att bli pappa samt att ens föräldrar inte får möjligheten att bli mor eller farföräldrar var ytterligare en oro som framfördes (Rask et al., 2017).

Rädslan för stigmatisering var återkommande vilket kvinnorna i hög grad kopplade till att HPV är en STI (Kahn et al., 2007; Patel et al., 2018; Reis et al., 2022; Twinn, 2006; Waller et al., 2007). Kvinnorna uttryckte rädsla för att bli anklagade för otrohet samt att ses som omoraliska eller smutsiga på grund av att de blivit smittade av en STI (Kahn et al., 2007; Patel et al., 2018; Twinn, 2006).

6.1.3 OMGIVNINGENS BETYDELSE

Kvinnorna valde i stor utsträckning att berätta om sin diagnos för personer i sin närhet. Vissa berättade bara för ett fåtal personer medan andra berättade och sökte stöd från flera (Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017; Waller et al., 2007). Kvinnorna beskrev ett behov av att få stöd och möjlighet att samtala med någon anhörig om diagnosen (Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017). Erfarenheten av att berätta om sin diagnos skiljde sig åt. Vissa kvinnor beskrev att det saknade betydelse att berätta då deras anhöriga saknade kunskap om HPV och att de därför inte kunde erbjuda dem

adekvat stöd (Waller et al., 2007). För andra kunde berättandet leda till problem i deras kärleksrelationer, då det kunde resultera i anklagelser om otrohet och avslutade relationer (Qaderi et al., 2021). Kvinnorna beskrev positiva erfarenheter av att berätta om sin HPV-infektion för sina anhöriga. De upplevde att de hade blivit bemötta med kärlek och omtanke. Möjligheten att prata om sin diagnos resulterade i minskad oro (Patel et al., 2018; Rask et al., 2017; Waller et al., 2007). Kvinnor som upplevde ett otillräckligt stöd från sina anhöriga sökte i stället stöd via olika typer av sociala medier (Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017).

Kvinnorna rapporterade en rädsla i form av att överföra och smitta sin partner samt framtida partners med HPV, vilket resulterade i att de avstod från samlag (McCaffery & Irwig, 2005; Qaderi et al., 2021). Det fanns en koppling mellan personliga erfarenheter av cancer och reaktionen på diagnosen. De kvinnor som hade anhöriga som drabbats av cancer associerade i högre grad en HPV-infektion med cancer. Den erfarenheten påverkade kvinnornas syn på diagnosens allvarlighetsgrad, vilket intensifierade deras känslomässiga reaktioner (Kahn et al., 2007; Rask et al., 2017).

6.2 INFORMATION OCH STÖD FRÅN VÅRDEN

Kvinnornas erfarenheter av att tilldelas information om diagnosen skiljde sig åt och resulterade i olika känslor, tankar och reaktioner. Kunskapen om diagnosen var skiftande och påverkade kvinnorna i det dagliga livet. Virusets komplexa sjukdomsförlopp innebar informationsutmaningar. Vårdgivarens stöd och bemötande var därför avgörande.

6.2.1 INFORMATIONSMETOD VID DIAGNOSTISERING

Vårdgivarens val av informationsmetod vid diagnostiseringen av en HPV-infektion påverkade kvinnornas erfarenheter av att drabbas av och förstå diagnosen (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005). Kvinnorna som fick sitt resultat via brev eller e-post var missnöjda med denna informationsmetod. Formellt skriven information upplevdes som opersonlig och gav inte kvinnorna möjlighet att ställa frågor, vilket försämrade möjligheten att förstå diagnosen (Harvey- Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Rask et al., 2017). Kvinnorna som fick information om diagnosen via telefonsamtal upplevde problem med integritet. Samtal vid tillfällen då kvinnorna inte kunde prata ostört försvårade möjligheten till att ställa frågor, vilket resulterade i att de fick otillräcklig information (Harvey- Knowles & Kosenko, 2012; Twinn, 2006). De kvinnor som inte upplevde problematik med integritet ansåg att metoden var fördelaktig. Besked via telefon gav i dessa fall vårdgivaren möjligheten att lugna kvinnorna samt ge dem adekvat information utifrån deras behov och frågeställningar (McCaffery & Irwig, 2005). Kvinnorna som fick sin diagnos vid ett personligt möte var positiva till tillvägagångssättet. Beskedet om ett positivt HPV-resultat väckte många tankar samt behov av information. De ansåg därför att det var fördelaktigt att få informationen via ett personligt möte, eftersom det gav utrymme för frågor och diskussion (Harvey- Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Rask et al., 2017). Kvinnorna som fick informationsbroschyrer under sina samtal med vårdgivare ansåg att det var ett bra hjälpmedel. De betonade vikten av skriftlig information då det kunde hjälpa till att

underlätta förståelsen för diagnosen (Harvey- Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005).

6.2.2 BETYDELSEN AV DIAGNOSENS KOMPLEXITET

Studierna visade att kvinnornas kunskapsnivå påverkade deras erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion. De kvinnor som saknade grundläggande förståelse för infektionen drabbades ofta av psykisk ohälsa i och med diagnosen (Kahn et al., 2007; McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010; Patel et al., 2018; Qaderi et al., 2021; Reis et al., 2022; Tiro et al., 2019; Waller et al., 2007). Den psykiska ohälsan tog sig uttryck genom ihållande ångest (Kahn et al., 2007; McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010; Qaderi et al., 2021; Waller et al., 2007). Kvinnorna beskrev att de drabbats av sömnsvårigheter och aptitförlust (Qaderi et al., 2021). Fördjupad kunskap och förståelse för HPV hade positiva effekter för kvinnornas psykiska hälsa (McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010; Rask et al., 2017; Waller et al., 2007). Kunskapen om att HPV är ett vanligt existerande virus som kroppen i de flesta fall själv kan avlägsna bidrog till att kvinnorna kände sig lugnare. Genom att de fick kunskap och fakta om viruset de drabbats av kunde deras psykiska hälsa förbättras (Mortensen & Adeler, 2010; Waller et al., 2007). Det fanns kvinnor som saknade tillräcklig kunskap om hur man blir smittad av HPV. Det kunde resultera i tvångsmässiga beteenden kring hygien då de var rädda att smitta sina familjer via händer eller kläder (Qaderi et al., 2021). Kvinnorna ansåg att internet var en bra informationskälla som kunde skapa en större förståelse för diagnosen (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005). De sökte ofta information via internet för att fördjupa sin kunskap och få svar på sina funderingar (Harvey- Knowles & Kosenko, 2012; Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017; Reis et al., 2022; Tiro et al., 2019). Tidigare negativa erfarenheter av informationssökning via internet kunde resultera i att kvinnorna undvek att söka information den vägen (Rask et al., 2017).

Kvinnorna som saknade tillräcklig kunskap om HPV riskerade att dra felaktiga slutsatser gällande diagnosen. Det fanns de som inte förstått att en HPV-infektion kunde utvecklas till cellförändringar trots att de testat sig för HPV flera gånger. De upplevde det som förvirrande att det var ett så pass vanligt virus men att de ändå besatt så pass begränsad kunskap om dess egenskaper (McCaffery & Irwig, 2005). Benämningen av HPV som ett vårtvirus gav upphov till förvirring. Missförstånd gällande kopplingen mellan HPV och kondylom resulterade i uppfattningen att den som drabbats av HPV kunde ha genitala vårtor på livmoderhalsen eller på andra ställen inuti kroppen (McCaffery & Irwig, 2005). Kvinnorna beskrev ett behov av ytterligare information vid och efter diagnostillfället då informationen som delgavs var bristfällig. Informationen upplevdes komplex vilket väckte funderingar och emotionella reaktioner. Kvinnorna uttryckte känslor som förvirring och osäkerhet kring diagnosens betydelse, behandling och möjliga konsekvenser. Det fanns en vilja hos kvinnorna att öka sin förståelse om sjukdomen och vad den innebar (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010). Kvinnorna saknade tydlig information om HPV och innebörden av infektionen och ville ha tydlig kunskap om de bakomliggande orsakerna. De önskade mer information kring hur en HPV-infektion kan öka risken för eller leda till cervixcancer (McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010). Det framkom ett behov av tydliga

förklaringar om skillnaden mellan olika stadier av cellförändringar och cervixcancer (Mortensen & Adeler, 2010). Information om hur vanligt förekommande viruset var och hur det egna immunförsvaret kan avlägsna det på egen hand över tid bidrog till mildrad uppfattning om virusets allvarlighetsgrad (McCaffery & Irwig, 2005). Kvinnorna upplevde att fördjupad information gjorde diagnosen mer hanterbar och enklare att förstå. Kunskapen möjliggjorde att de kunde ställa de frågor de ville ha besvarade (McCaffery & Irwig, 2005).

6.2.3 BETYDELSEN AV VÅRDGIVARENS BEMÖTANDE

Kvinnor som hade fått diagnosen av vårdgivare vid ett personligt möte uttryckte en positiv erfarenhet av att ha fått chansen att prata av sig. De föredrog att få beskedet vid ett personligt möte då det gav vårdgivaren möjligheten att visa empati och erbjuda stöd (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Rask et al., 2017). Vårdgivarens bemötande vid diagnostillfället förmedlades som betydelsefullt. Kvinnorna beskrev en önskan om att behandlas med medlidande och respekt. De beskrev att de blivit väl bemötta av vårdgivaren vilket resulterat i ökad tillit. En fungerande och empatisk kommunikation hade en lugnande effekt (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Qaderi et al., 2021; Rask et al., 2017; Tiro et al., 2019; Twinn, 2006).

Kvinnorna beskrev även negativa erfarenheter av vårdgivarens bemötande. De negativa erfarenheterna handlade i stor utsträckning om att deras funderingar och oro inte bemöttes på ett önskvärt sätt. Vårdgivaren avsatte inte tillräckligt med tid till samtal och besvarade inte kvinnornas frågor (Harvey-Knowles & Kosenko, 2012; McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010; Waller et al., 2007). Det förekom också beskrivningar av bemötande som upplevts som kränkande. De beskrev att vårdgivaren nonchalerat och ifrågasatt kvinnornas oro. Bristfällig kommunikation under sjukdomsförloppet resulterade i en ökad ångestnivå (McCaffery & Irwig, 2005; Mortensen & Adeler, 2010).

7 DISKUSSION

7.1 METODDISKUSSION

För att undersöka vilka faktorer som påverkar kvinnors erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion valde författarna att genomföra en integrerad sammanställning av kvalitativa artiklar. Utifrån studiens syfte bedömdes det lämpligt att använda en metod som endast fokuserade på kvalitativ forskning, då kvantitativa studier fokuserar på mätbara data i stället för levda erfarenheter. Ett möjligt tillvägagångssätt hade kunnat vara en empirisk studie, där det valda problemområdet analyserats genom observationer, intervjuer eller enkäter (Friberg, 2022c). En potentiell fördel med en empirisk studie hade kunnat vara att författarna erhållit en mer personlig förståelse för ämnet genom att ha direktkontakt med kvinnor som drabbats. På grund av den tidsram som satts för studien bedömdes det inte möjligt att använda denna metod. Narrativ analys, att analysera skönlitterär eller biografisk text, är ytterligare en metod som hade kunnat vara lämplig (Dahlborg, 2022). Genom analys av bloggar hade författarna kunnat ta del av kvinnornas egna ord, vilket hade kunnat resultera i en djupgående förståelse för de enskilda kvinnornas erfarenheter. Det skiljer sig från den valda metoden där vi i stället tolkat kvinnornas erfarenheter utifrån redan befintliga studier. En narrativ analys av bloggar skulle dock ha medfört begränsningar i urvalet, och det kan därför ifrågasättas hur representativ en sådan analys hade varit för kvinnor generellt. Enligt Henricson och Billhult (2023) är pålitlighet essentiellt i kvalitativ forskning, vilket innefattar att forskningsförloppet är transparent, metodiskt och tydligt. Den metod som författarna har valt tillåter strukturerad granskning och analys av tidigare forskning, vilket stärker studiens pålitlighet.

Initialt gjordes sökningar med tidsintervall för publicerade artiklar för max 10 år, vilket resulterade i en begränsad mängd data. Antalet artiklar som kunde erhållas genom den tidsramen ansågs för limiterad och tidsperioden vidgades till 20 år. Enligt Östlundh (2022) är det eftersträvansvärt att söka efter såpass aktuella studier som möjligt för att studiernas resultat ska vara fortsatt relevanta. Nurminen (2009) beskriver att se helheten i mänsklig erfarenhet och tidsprinciper i sökandet öppnar upp för förståelse av betydelser i ett fenomen. Patienters erfarenheter anvisar att tidens upplevelse är personlig och tidlös. Vilket är en central del för vårdvetenskap då det påverkar förståelsen av patienternas erfarenheter och vårdande handlingar. Tidsramen på 20 år motiveras av att äldre kvalitativa artiklar kan erhålla relevanta och tidlösa perspektiv på upplevelser och erfarenheter. Enligt Henricson och Billhult (2023) är bekräftelsebarhet ett kriterium som baseras på att deltagarnas berättelser och den insamlade data är det som ligger till grund för studien. Genom att tydliggöra och verifiera studiens avgränsning kan bekräftelsebarhet ökas.

Hellberg och Karlsson (2023) beskriver att sökningen efter vetenskapliga tidskrifter vanligtvis görs i flera olika databaser beroende på forskningsområde. Författarna inkluderade databaserna CINAHL och MEDLINE i sökningsprocessen. Databaserna CINAHL och MEDLINE innehåller studier som berör hälsa, biomedicin och omvårdnad (EBSCO, 2025). Det ansågs därför lämpligt att använda artiklar från nämnda databaser till studiens resultat. Alla de artiklar som valdes till resultatet hittades i CINAHL och författarna har valt att endast redovisa de sökningar som

innehöll artiklar till resultatet (Bilaga 3). Därav har författarna inte redovisat de sökningar som gjordes i MEDLINE. Då sökningarna initialt utfördes i två olika databaser ökar pålitligheten för studien (Henricson & Billhult, 2023). Databasen PUBMED innehåller studier inom hälsa och omvårdnad (National Institutes of Health, u.å.). Sökmotorn som används för att söka artiklar i PUBMEDs databas saknar möjligheten att avgränsa sökresultaten till artiklar som blivit peer reviewed (National Library of Medicine, 2023). Författarna valde därför att exkludera PUBMED då det ansågs relevant att alla artiklar i resultatet blivit granskade innan publicering. Efter sökning av artiklar i det två ovan nämnda databaserna erhölls tillräcklig mängd data för att kunna bygga ett resultat.

Trunkering och boolesk sökteknik användes under artikelsökningen för att få mer riktade träffar och inkludering av alla artiklar som inkluderade sökordet. Implementeringen av de olika sökteknikerna kan möjliggöra en högre träffsäkerhet av det efterfrågade området. Det kan emellertid bidra till att sökningen ger en omfattande mängd artiklar. Friberg (2022a) belyser användbarheten av urvalskriterier för att besvara studiens syfte. Även om författarna tydligt fastställer urvalskriterier i sökprocessen, inkluderades ett antal artiklar som inte fullständigt besvarade studiens syfte. Vilket förklaras av att de valda urvalskriterier till en början var otydligt vilket resulterade i fler träffar. Genom användning av en utförlig kvalitetsgranskningsprocess kunde de uppkomna bristerna avlägsnas och artiklarna exkluderades. Det fanns ingen möjlighet för författarna att avgränsa ytterligare, då det hade blivit risk för att relevant data för studiens resultat missats. Enligt Henricson och Billhult (2023) beskrivs trovärdighet i kvalitativ forskning genom att datainsamlingsprocessen framträder som giltig och rimlig i sin kontext. De valda inklusions- och exklusionskriterierna stärkte studiens trovärdighet, eftersom studien syftade till att undersöka kvinnors perspektiv vid en HPV-infektion.

Endast studier som blivit peer-reviewed inkluderades under sökprocessen. Peer-reviewed innebär att den vetenskapliga artikeln genomgått en kollegial granskning innan publicering, vilket görs för att säkerställa artikelns kvalitet (Hellberg & Karlsson, 2023). En möjlig svaghet med att endast inkludera artiklar som blivit peer-reviewed är att sökningen begränsas. Om sökningarna genomförts utan vald begränsning kunde det resulterat i fler träffar, och författarna hade möjligtvis hittat fler lämpliga och aktuella artiklar. Författarna anser dock att avgränsningen är en styrka. Enligt Henricson och Billhult (2023) kan bekräftelsebarhet ökas om studien påvisar objektivitet för deltagarnas berättelser. Genom avgränsningen peer-reviewed har forskare med kunskap om området granskat artiklarna och givit feedback innan publicering. Det stärker värdet i de analyserade artiklarnas resultatet då det kan anses mer objektivt. Engelskspråkiga artiklar valdes i artikelsökningen. Valet motiverades av att författarna har goda kunskaper i det engelska språket. Hellberg och Karlsson (2023) belyser att de flesta vetenskapliga artiklarna är publicerade på engelska för att nå en internationell läsekrets. Författarna läste de vetenskapliga artiklarna på det ursprungliga skrivna språket för att senare i processen ta stöd av en digital översättningstjänst vid osäkerhet över enstaka ords innebörd. En svaghet som framkom genom översättningen var att medicinska ord kunde översättas felaktigt och förlora innebörden. För att motverka förlust av innebörd vid översättning, lästes texten som helhet av alla författare för aktuell studie och översattes enskilt. För att behålla innebörd av översättningen granskades alla översättningar noga innan texten

sammanställdes. Det bör uppmärksammas att viss innebörd går förlorad vid översättning från ett språk till ett annat. Enligt Henricson och Billhult (2023) kan trovärdighet i en studie stärkas genom inkludering av triangulering (användning av flera olika metoder) för att ge utrymme till innebörd i den översatta texten. Genom att lyfta de områden där översättningen upplevdes svår inom handledningsgruppen, minskades risken för att innebörd gått förlorad. På så vis ökade trovärdigheten för analysprocessen.

Författarna till aktuell studie inkluderade kvinnor från olika geografiska områden med olika åldrar där liknande fakta och fynd var återkommande. För att säkerställa trovärdigheten i det sammanställda resultatet valde författarna att granska de inkluderade artiklarna utifrån Fribergs (2022b) granskningsmall för kvalitativa studier. Artiklarna som valdes ut granskades metodiskt för att säkerställa kvaliteten och att analyserna grundar sig i tillförlitliga källor. Genom implementering av granskningsmallen kunde författarna till studien bedöma om de inkluderade studierna presenterade forskarnas förförståelse, etiska överväganden och distinkt analysprocess, faktorer som stärker trovärdigheten i de enskilda artiklarna. Eftersom den aktuella studiens resultat bygger på dessa studier, formar deras trovärdighet även tillförlitligheten hos författarnas resultatsammanställning.

Det finns inga oskrivna blad, utan alla besitter någon form av förförståelse. Förförståelsen kan verifieras genom medvetenhet och implementeras som ett metodologiskt redskap i analysprocessen (Dahlborg, 2022). Författarna till studien besitter en fördjupad förförståelse, grundat på erfarenheter av diagnosen bland familj och vänner samt pågående sjuksköterskeutbildning. Förförståelsen bedömdes som positiv, då den innebar ökad kunskap i ämnet. För att säkerställa att förförståelsen inte vinklat studiens resultat, har den diskuterats i handledningsgruppen samt lästs av en oberoende part utan kunskap och erfarenheter i ämnet.

Författarna till studien har under metoddiskussionen påvisat de svagheter och styrkor som kunnat utrönas under bearbetning. Genom att lyfta upp, diskutera och verifiera de beslut som tagits under metodprocessen påvisar studien mått av överförbarhet. Enligt Henricson och Billhult (2023) kan överförbarhet påvisas om metodvalen noggrant beskrivits och diskuterats, vilket då möjliggör för läsaren att ta del av studiens utformning och avgränsning. Det ligger i läsarens tolkning att bedöma mått av överförbarhet.

7.2 RESULTATDISKUSSION

Resultatet i studien visar att positiva HPV-besked resulterar i emotionella reaktioner som påverkar kvinnornas psykiska hälsa. De emotionella reaktionerna yttrar sig i form av ångest, oro och rädsla, men kan även yttra sig som en förändrad kroppsuppfattning där kvinnorna ser sin kropp som kontaminerad. I förhållande till ångest och oro har liknande fynd gjorts av Karasz et al. (2003) som understryker att ett positivt HPV-resultat genererar en känslomässig påfrestning och intensiv ångest. Majoriteten av kvinnorna i denna studies resultat beskrivs negativa erfarenheter av ett positivt HPV resultat. Det kan vara ett tecken på att det finns social stigmatisering kring kvinnors sexualitet. Karasz et al. (2003) belyser att en vanligt förekommande rädsla är att ett positivt HPV-resultat innebär att man har drabbats av cervixcancer.

Rädslan kan betraktas som existentiellt lidande där många tankar och funderingar uppkommer. Studiens resultat visar särskilt en rädsla för att insjukna i cervixcancer, vilket även beskrivs av Li et al. (2025) vars resultat påvisade starka emotionella reaktioner och rädsla. Eriksson (1994) betonar att existentiellt lidande är vanligt förekommande när ens hälsa är sårbar. Det definierar känslor av livsångest, dödsångest och ensamhet. Fynden stämmer väl överens med studiens resultat där kvinnorna upplever cancer som den allvarligaste konsekvensen av en HPV-infektion. Eriksson (1994) beskriver ångest som ett lidande, vilket kan komma att påverka livssituationen i stort. Eriksson definierar lidandet som patienten utsätts för i relation till sjukdom som sjukdomslidande. Sjukdomslidandet kan resultera i kroppsligt, själsligt och andligt lidande. Ebu et al. (2021) belyser sjuksköterskans funktion och ansvar vid diagnostisering och behandling av HPV-infektioner. Det åligger i sjuksköterskans ansvar att arbeta hälsofrämjande, förmedla information och förebygga sjukdomar. Det är därför väsentligt att sjuksköterskor har god kompetens för att kunna hantera de emotionella reaktionerna som uppstår hos sårbara patienter.

Studiens resultat visar att kvinnorna har begränsad förståelse och kunskap om HPV-virusets egenskaper och konsekvenser. Kvinnorna uttrycker en önskan om att vården ska erbjuda dem mer och tydligare information när de drabbas av en HPV-infektion. Barrera-Clavijo et al. (2016) har i sin studie utvärderat olika kommunikationsstrategier för att informera om HPV. Strategierna fokuserar på att förklara för de som drabbats vad HPV är, hur vanligt förekommande det är, hur man kan skydda sig från smitta samt skillnaden mellan ett HPV-test och ett cellprov. De frågorna korrelerar till stor del med de frågor som kvinnorna i studiens resultat önskar tydligare förklaringar på. Studien av Barrera-Clavijo et al. (2016) visar att personliga möten med vårdgivaren är den mest effektiva kommunikationsstrategin för att öka patienternas kunskap om viruset. Det överensstämmer med fynd i studiens resultat, där kvinnorna beskriver personliga möten som den mest gynnsamma informationsmetoden och att de föredrar den framför andra tillvägagångssätt. Enligt patientlagen har patienten rätt att ta del av information gällande sitt hälsotillstånd, det förväntade vårdförloppet och möjliga förebyggande åtgärder (SFS 2014:821, 3 kap. 1 §). Enligt ICN:s etiska kod är det sjuksköterskans ansvar att säkerställa att patienten får begriplig, tillräcklig och korrekt information (ICN, 2021). Sjuksköterskor bör alltid beakta att människor är komplexa varelser som ska bemötas som unika individer (Högskolan i Skövde, 2017). Den kunskap och information som sjuksköterskor förmedlar ska anpassas utifrån patientens individuella behov (ICN, 2021). Svensk sjuksköterskeförening (2024a) betonar vikten av personcentrerad vård, där förhållningssättet till patienten ska karaktäriseras av att patienten ska bli tagen på allvar, sedd och förstådd som en enskild individ. Sjuksköterskor bör därför anpassa sina kommunikationsstrategier och informationsmetoder utifrån patientens individuella behov och förutsättningar. Om patienten inte ges tydlig information för att erhålla tillräcklig kunskap och förståelse för HPV-infektionen, kan det hävdas att sjuksköterskan varken lever upp till professionens ansvar eller patientens lagstadgade rättigheter.

Studiens resultat visar att vårdgivarens bemötande är en essentiell faktor för kvinnornas förmåga att känna tillit och ta till sig det besked som vårdgivaren förmedlar. Deras psykiska hälsa förbättras och deras tillit till vården ökar när de möts med respekt och empati. Kvinnorna uttrycker att en central aspekt i ett gott

bemötande är att vårdgivaren tar sig tid att sitta ner tillsammans med dem och samtala om HPV-infektionens innebörd. Liknande fynd har gjorts av Karasz et al. (2003), som visar att kvinnor vill möta omtänksamma vårdgivare som förstår vikten av dialog, som erbjuder emotionellt stöd och anpassar sin kommunikation utifrån kvinnornas individuella behov. Enligt Fredriksson (2003) kan samtal mellan sjuksköterska och patient användas som ett vårdande verktyg. Genom reflektion, förståelse och närvaro kan sjuksköterskan bygga en genuin och tillitsfull relation med patienten. I studiens resultat finns beskrivningar om negativa erfarenheter i mötet med vårdgivare. Kvinnorna beskriver att deras oro ifrågasätts och nonchaleras, vilket försämrar deras psykiska hälsa. Fenomenet beskrivs av Eriksson (1994) som vårdlidande. Lidandet är då inte kopplat till konsekvenser av själva sjukdomen, utan kan i stället härledas till situationer där vårdens agerande resulterar i att patientens värdighet kränks. Det står i motsats till Fredrikssons teori om samtal och kommunikation som ett verktyg för att lindra lidande. Genom etisk kommunikation som grundar sig på förståelsen för den ojämna maktbalansen mellan sjuksköterska och patient, kan det skapas en ömsesidig respekt mellan sjuksköterskan och patienten som bidrar till att patienten i stället får behålla sin värdighet (Fredriksson, 2022). Eriksson hävdar att strävan efter sammanhållning är ett grundläggande mänskligt behov där den enskilde individens handlingar är beroende av andra (Eriksson, 2015a; Eriksson, 2015b). Skapandet av genuina och ömsesidiga relationer mellan sjuksköterska och patient kan således ses som en essentiell del av en omvårdnad som utförs i enlighet med den enskilda människans värdighet.

Sammanfattningsvis indikerar studiens resultat att tydlig, individanpassad information och ett empatiskt bemötande från vårdgivaren är avgörande för att minska oro och psykisk ohälsa hos de kvinnor som drabbas av HPV-infektion. Sjuksköterskans förmåga att kommunicera och anpassa informationen efter patientens behov är därmed central för att uppfylla både professionens och patientens lagstadgade rättigheter.

7.3 KONKLUSION

Resultatet visar att kvinnornas upplevelser karaktäriseras av starka känslomässiga reaktioner vid diagnostisering. När kvinnorna drabbas av en HPV-infektion påverkas deras livskvalitet och privatliv i stort. Det krävs professionella sjuksköterskor som besitter förmågan att ta hand om de emotionella reaktionerna som uppstår. Kvinnorna har generellt otillräcklig kunskap om vad HPV är, hur det överförs mellan människor och hur en HPV-infektion kan utvecklas om den inte blir behandlad. Därför krävs det att de sjuksköterskor som möter de drabbade kvinnorna besitter gedigen kunskap om HPV samt har effektiva kommunikationsstrategier för att förmedla den information och kunskap som kvinnorna är i behov av. Studien belyser även att patientgruppen består av unika individer som formas av tidigare erfarenheter, vilket sjuksköterskorna behöver ha i beaktande när de bemöter kvinnorna.

7.4 KLINISKA IMPLIKATIONER OCH FÖRSLAG TILL UTVECKLING AV ÄMNET

Studien är betydelsefull för sjuksköterskor och annan vårdpersonal som bemöter kvinnor som diagnostiserats av en HPV-infektion. Författarna anser att ökad kunskap kring kvinnornas erfarenheter kan förändra sjuksköterskornas omvårdnadsstrategier och därigenom förbättra vården för patientgruppen. Det är tydligt att en av de största utmaningarna som sjuksköterskor som arbetar med HPV står inför är att lyckas förmedla tydlig och korrekt information till de kvinnor som drabbas. Genom att fördjupa sjuksköterskors kompetens inom kommunikation kan informationsöverföringen förbättras. Ytterligare kvalitativ forskning skulle kunna vara gynnsam för att finna nya informationssätt och kommunikationsstrategier som når fram till de berörda kvinnorna. Utvecklingen av kunskapsområdet skulle även gynnas genom ytterligare forskning om kvinnors psykiska mående relaterat till HPV och hur vården kan stödja denna patientgrupp.

8 REFERENSER

*markerade artiklar ingår i resultatet

Andersson, S. (2022). Att förebygga cervixcancer. I T. Bäckström, P. Kjølhede & B.-M. Landgren (Red.). *Gynekologi* (3:e uppl., s. 339–350). Studentlitteratur.

Barrera-Clavijo, L. K., Wiesner-Ceballos, C. & Rincón-Martínez, L. M. (2016). Evaluation of human papilloma virus communicative education strategies: A pilot screening study for cervical cancer. *Health Education Journal, 75*(4), 474-484. https://doi.org/10.1177/0017896915602502

Blackwood, S. & Chiarella, M. (2020). Barriers to uptake and use of codes of ethics by nurses. *Collegian, 27*(4), 443–449. https://doi.org/10.1016/j.colegn.2019.11.005

Borgfeldt, C., Åberg, A., Anderberg, E., & Andersson, U-B. (2010). *Obstetrik och gynekologi.* (4:e uppl.) Studentlitteratur.

Dahlborg, E. (2022). Att analysera berättelser (narrativer). I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 221–232). Studentlitteratur

EBSCO. (2025). *Abstaktera och Indexera Databas*. Hämtad 23 april, 2025, från https://www.ebsco.com/products/research-databases/cinahl-database

Ebu, NI., Abotsi-Foli, GE & Gakpo, DF. (2021). Nurses' and midwives knowledge, attitudes, and acceptance regarding human papillomavirus vaccination in Ghana: a cross-sectional study. *BMC nursing 20*(1), 1–10. https://doi.org/10.1186/s12912-020-00530-x

Eriksson, K. (1994). *Den lidande människan*. (1. uppl.) Liber.

Eriksson, K. (2015a). *Vårdandets idé*. (2. uppl.) Liber.

Eriksson, K. (2015b). *Den lidande människan*. (2. uppl.) Liber.

Folkhälsomyndigheten. (2024a, 5 december). *Sjukdomsinformation om HPV-infektion*. Hämtad 15 april, 2025, från https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/hpv-infektion/

Folkhälsomyndigheten. (2024b, 5 december). *Vaccination mot humant papillomvirus*. Hämtad 27 april, 2025, från https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/vacciner-som-anvands-i-sverige/humant-papillomvirus-hpv/

Fredriksson, L. (2003). *Det vårdande samtalet*. [Doktorsavhandling, Åbo Akademi].

Fredriksson, L. & Wiklund Gustin, L. (2022). Vårdande kommunikation. I L. Wiklund Gustin & M. Asp (Red.). *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik* (3:e uppl., s. 415–428). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022a). Att göra en integrerande sammanställning av kvalitativ forskning – inspirerad av metasyntes. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 169–183). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022b). Bilaga 3 - Granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 239–240). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022c). Tankeprocessen under examensarbetet. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s. 41–56). Studentlitteratur.

* Harvey-Knowles, J. A. & Kosenko, K. A. (2012). Diagnosing women with HPV: The impact of diagnosis disclosure methods. *Patient Education and Conuseling, 88*(1), 152-156. https://doi-org.libraryproxy.his.se/10.1016/j.pec.2012.02.002

Hellberg, S., & Karlsson, E. K. (2023). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3:e uppl., s. 85–102). Studentlitteratur.

Henricson, M., & Billhult, A. (2023). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3:e uppl., s. 115–125). Studentlitteratur.

Högskolan i Skövde. (2017). *Ämnet omvårdnad - definition, beskrivning och progression*. Hämtad 3 september, 2025, från https://www.his.se/utbildning/fristaende-kurser/omvardnad/amnesbeskrivning-omvardnad/

International Council of Nurses. (2021). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor* (Rev. utg.). Svensk sjuksköterskeförening. https://swenurse.se/download/18.7104a0bd1817fce0092f0132/1656659417909/A4%20ICN%20Etiska%20kod%20enkelsidor.pdf

Internetmedicin. (2024, 17 Maj). *HPV- vaccination*. Hämtad 16 april, 2025, från https://www.internetmedicin.se/barn-och-ungdomsmedicin/hpv-vaccination-av-ungdomar

* Kahn, J. A., Slap, G. B., Berstein, D. I, Tissot, A. M., Kollar, L. M., Hillard, P. A. & Rosenthal, S. L. (2007). Personal meaning of human papillomavirus and pap test results in adolescent and young adult women. *Health Psychology, 26*(2), 192-200. https://doi.org/10.1037/0278-6133.26.2.192

Karasz, A., McKee, M.D., & Roybal, K. (2003). Women´s experiences of abnormal cervical cytology: Illness representations, care processes, and outcomes. *Annals of Family Medicine,* 1(4), 196-202. http://doi.org/10.1370/afm.31

Karolinska institutet. (2022, 4 oktober). *Är artikeln peer reviewed?* Hämtad 22 april, 2025, från https://kib.ki.se/soka-vardera/vardera-information/ar-artikeln-peer-reviewed

Lemwel Valdecantos, R., Sorrentino, M., Mercogliano, M., Giordano, V., Trama, U., Triassi, M., & Palladino, R. (2025). The structural and organizational aspects of human papillomavirus vaccine affecting immunization coverage in Europe: a systematic review. *BMC Public Health, 25*, 1254. https://doi.org/10.1186/s12889-025-22343-w

Li, C.-C., Chang, T.-C., Huang, C.-H., Chang, C.-W., Tsai, Y.-F., & Chen, L. (2025). Impact of HPV test results and emotional responses of psychosocial burden among Taiwanese women: A cross-sectional study. *BMC Womens Health, 25,* 142. https://doi.org/10.1186/s12905-025-03627-0

Likes, WM & Itano, J. (2003). Human papillomavirus and cervical cancer: not just a sexually transmitted disease. *Clinical Journal of Oncology Nursing 7*(3), 271-309. https://www-doi-org.libraryproxy.his.se/10.1188/03.CJON.271-276

* McCaffery, K. & Irwig, L. (2005). Australian women's needs and preferences for information about human papillomavirus in cervical screening. *Journal of Medical Screening, 12*(3), 134-141. https://doi.org/10.1258/0969141054855238

* Mortensen, G. L. & Adeler, A. L. (2010). Qualitative study of women's anxiety and information needs after a diagnosis of cervical dysplasia. *Journal of Public Health: From Theory to Practice, 18*(5), 473-482. https://doi.org/10.1007/s10389-010-0330-1

Människa. (u.å). I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 22 september, 2025, från https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/människan

National Institutes of Health. (u.å.). *Frequently asked questions*. Hämtad 13 oktober, 2025, från https://www.nih.gov/about-nih/frequently-asked-questions

National Library of Medicine. (2023, 13 oktober). *Are the journals in PubMed peer-reviewed? Where can I find a list of peer-reviewed/refereed journals?* Hämtad 13 oktober, 2025, från https://support.nlm.nih.gov/kbArticle/?pn=KA-04151

National Library of Medicine. (2024). *MEDLINE Overview*. Hämtad 23 april, 2025, från https://www.nlm.nih.gov/medline/medline_overview.html

Nurminen, M. (2009). *Tid och det tidlösa i tiden: En frambrytande vårdvetenskaplig teorigestaltning*. [Avhandling, Åbo Akademi]. https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/52521/NurminenMonica.pdf

H., Moss, E. L. & Sherman, S. M. (2018). HPV primary cervical screening in England: Women's awareness and attitudes. *Psycho-Oncology, 27*(6), 1559-1564. https://doi.org/10.1002/pon.4694

* Qaderi, K., Mirmolaei, S. T., Gernmayeh, M., Hasani, S. S. & Farnam, F. (2021). Iranian women's psychological responses to positive HPV test result: a qualitative study. *BMC Women's Health, 21*(1), 1-11. https://doi.org/10.1186/s12905-021-01272-x

* Rask, M., Swahnberg, K., Lindell, G. & Oscarsson, M. (2017). Women's experiences of abnormal Pap smear results – A qualitative study. *Sexual & Reproductive Healthcare,* 12, *3-8.* https://doi-org.libraryproxy.his.se/10.1016/j.srhc.2017.01.002

* Reis, M. C. O., Martins, A. L. L., Carvalho, R. C., Moreira, R. C. R., Peixoto, M. T. & Souza, S. E. B. (2022). Adolescents and young adults infected by the Human Papillomavirus (HPV): vulnerabilities and feelings experienced. *Revista Gaucha de Enfermagem,* 43, 1–10. https://doi.org/10.1590/1983-1447.2022.20210228.en

SFS 2003:460. *Lag om etikprövning av forskning som avser människor.* Utbildningsdepartementet. Hämtad 22 april, 2025, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460/.

SFS 2014:821. *Patientlagen.* Socialdepartementet. Hämtad 17 april, 2025, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-821/

SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag*. Socialdepartementet. Hämtad 15 april, 2025, från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

Socialstyrelsen (2015). *Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig - Handbok för vårdgivare, chefer och personal.* https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker--juridisk-handbok/2015-4-10.pdf#page21

Svensk sjuksköterskeförening. (2019). *Personcentrerad vård.* https://www.swenurse.se/download/18.9f73344170c003062310d6/1583937715986/personcentrerad%20v%C3%A5rd%202019.pdf

Svensk sjuksköterskeförening. (2024a). *Kompetensbeskrivning legitimerad sjuksköterska 2024* (Rev. utg.). https://swenurse.se/download/18.63d77b1e18bf5c2bfaa40841/1701244747726/Kompetensbeskrivning%20legitimerad%20sjuksko%CC%88terska%202024.pdf

Svensk sjuksköterskeförening. (2024b). *Värdegrund för omvårdnad* https://swenurse.se/download/18.2f2788b8191974f2f813ffbd/1725460671134/Va%CC%88rdegrund%20fo%CC%88r%20omva%CC%8Ardnad.pdf

Tadd. W., Clarke. A., Lloyd. L., Leino-Kilpi. H., Strandell. C., Lemonidou. C., Petsios. A., Sala. R., Barazzetti. G., Radaelli. S., Zalewski. Z., Bialecka. A., Arend. A. & Heymans. R. (2006). The value of nurses' codes: European nurses' views. *Nurs Ethics, 13*(4), 376–393. https://doi.org/10.1191/0969733006ne8910a

* Tiro, J. A., Betts, A. C., Kimbel, K., Buist, D. S. M., Mao, C., Gao, H., Shulman, L., Malone, C., Beatty, T., Lin, J., Thayer, C., Migiloretti, D. L. & Winer, R. L. (2019). Understanding Patients' Perspectives and Information Needs Following a Positive Home Human Papillomavirus Self-Sampling Kit Result. *Journal of Women's Health, 28*(3), 384-392. https://doi-org.libraryproxy.his.se/10.1089/jwh.2018.7070

* Twinn, S. (2006). Balancing uncertainty and acceptance: understanding Chinese women's responses to an abnormal cervical smear result. *Journal of Clinical Nursing, 15*(9), 1140-1148. https://doi-org.libraryproxy.his.se/10.1111/j.1365-2702.2006.01497.x

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet: Stockholm. https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

* Waller, J., McCaffery, K., Kitchener, H., Nazroo, J. & Wardle, J. (2007). Women's experiences of repeated HPV testing in the context of cervical cancer screening: a qualitative study. *Psycko-Oncology, 16*(3), 196-204. https://doi.org/10.1002/pon.1053

Wloszek, E., Krupa, K., Skrok, E., Budzik, MP., Deptala, A & Badowska-Kozakiewicz, A. (2025). HPV and Cervical cancer – Biology, Prevention, and Treatment Updates. *Current Oncology 32*(3):122, 2-22. https://doi.org/10.3390/curroncol32030122

World Health Organization. (2024a, 5 mars). *Human papillomavirus and cancer*. Hämtad 15 april, 2025, från https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/human-papilloma-virus-and-cancer

World Health Organization. (2024b, 5 mars). Cervical cancer. Hämtad 16 oktober, 2025, från https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cervical-cancer

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.) *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4:e uppl., s 79–109). Studentlitteratur.

Bilaga 1 Översiktstabell artikelsökningar

Databas Datum	Sökord och avgränsningar	Antal träffar	Lästa titlar	Lästa abstrakt	Lästa artiklar	Granskade artiklar	Valda artiklar
CINAHL 2/9–25	Cervical smears AND feelings 2005-2025, peer reviewed, female, english	35	35	6	5	3	3
CINAHL 2/9–25	Human papillomavirus AND feelings, 2000-2025, peer reviewed, female, English	31	31	8	4	1	1
CINAHL 2/9–25	Cervical screening* AND HPV AND fear*, 2000-2025, peer reviewed, female, english	40	40	10	8	4	3
CINAHL 2/9–25	Human papillomavirus or human papilloma virus or hpv AND cervical smears AND experiences or feelings, peer reviewed	119	119	43	15	5	4

Bilaga 2 Kvalitetsgranskningsmall

	Frågor	**Kan frågan besvaras främjande eller inte?**
1	Finns det ett tydligt problem formulerat?	
2	Finns teoretiska utgångspunkter beskrivna? Hur är dessa i så fall formulerade?	
3	Finns det någon omvårdnadsvetenskaplig teoribildning beskriven? Hur är denna i så fall beskriven?	
4	Vad är syftet? Är det tydligt formulerat?	
5	Hur är metoden beskriven?	
6	Hur är undersökningspersonerna beskrivna?	
7	Hur har data analyserats?	
8	Hur hänger metoden och teoretiska utgångspunkter ihop?	
9	Vad visar resultatet?	
10	Hur har författarna tolkat studiens resultat?	
11	Vilka argument förs fram?	
12	Har artikeln blivit godkänd av en etisk kommitté? Om inte, vilka bekänner sig tidskriften där artikeln blivit publicerad till några etiska riktlinjer?	
13	Finns det en metoddiskussion? Hur diskuteras metoden i så fall?	
14	Sker en återkoppling till teoretiska antaganden, till exempel vårdvetenskapliga antaganden?	

Bilaga 3 Översiktstabell av analyserade artiklar

Författare Tidskrift Årtal Land	Titel	Syfte	Design Metod	Deltagare	Resultat	Förekomst av forskningsetiska överväganden	Kvalitets poäng
Författare: Harvey-Knowles, J. A. & Kosenko, K. A. Tidskrift: Patient Education and Conuseling År: 2012 Land: USA	Diagnosing women with HPV: The impact of diagnosis disclosure methods.	Att besvara frågorna: Hur informeras kvinnor om sin HPV-status? Hur påverkar diagnos-upplevelsen kvinnor med HPV?	Kvalitativ studie, en del av en större studie som handlade om stress och hantering av HPV. Semi-strukturerade intervjuer. Författarna till studien använde sig av grounded theory både under datainsamling och analysprocess.	25 kvinnor diagnostiserades med HPV.	Studien visade att kvinnor informeras via telefon, e-post/mejl eller via ett personligt möte med vårdgivaren. Via telefon: Problem med integritet och information. Via brev/e-post: Problem för stödprocessen och kvinnornas förståelse av diagnosen. Personligt möte: I de flesta fall positivt för information och stöd.	Tidskriften som artikeln är publicerad i kräver att alla författare som publicerar artiklar i deras tidskrift följer de etiska riktlinjer som tidskriften har slagit fast i sin publiceringspolicy.	12 poäng

Författare: Kahn, J. A. Slap, G. B. Berstein, D. I. Tissot, A. M. Kollar, L. M. Hillard, P. A. Rosenthal, S. L. Tidskrift: Health Psychology. År: 2007. Land: USA	Personal meaning of human papillomavirus and pap test results in adolescent and young adult women.	Att undersöka den personliga betydelsen av ett cellprovsresultat hos tonåringar och unga kvinnor samt identifiera vilka faktorer som kan påverka den personliga betydelsen.	Kvalitativ studie. Målinriktat urval, deltagarna rekryterades från ett hälsocenter för ungdomar. Studien omfattade ett initialt cellprovstest, information om cellprovsresultat samt individuella intervjuer två veckor efter resultatet. Författarna till studien utvecklade ett eget konceptuellt ramverk för att förklara deltagarnas svar.	100 deltagare i åldrarna 14–21.	Studien delade in den personliga betydelsen i fyra kärndimensioner: Märkning av resultat, upplevd risk för HPV-relaterad sjukdom, personligt ansvar och förväntad skam eller stigma. De samband som kunde hittas mellan den personliga betydelsen och de påverkande faktorerna var kognitiv förståelse av testresultat, vilket i sin tur påverkades av utbildning om HPV och tidigare hälsoerfarenheter.	Författarna till studien erhöll informerat samtycke från alla deltagare som var 18 år eller äldre samt tillstånd från vårdnadshavare tillsammans med samtycke från deltagare som var under 18 år. Tidskriften som artikeln är publicerad i är medlem i Committee on Publication Ethics (COPE). Tidskriften uppmanar också alla författare som vill publicera artiklar i deras tidskrift att följa alla etiska riktlinjer som av deras disciplin.	10 poäng.

Författare: McCafferty, K. Irwig, L. Tidskrift: Journal of Medical Screening. År: 2005 Land: Australien	Australian women's needs and preferences for information about human papillomavirus in cervical screening.	Att undersöka kvinnors förståelse av HPV, deras informationsbehov samt deras erfarenheter av att drabbas av en HPV-infektion.	Kvalitativ studie. Målinriktat urval. Djupgående, ostrukturerade intervjuer med öppna frågor som ställdes utifrån en ämnesguide. Intervjuerna analyserades genom ramverksanalys.	19 kvinnor deltog i studien.	Studien resulterade i fyra olika teman: Kvinnors förståelse av HPV, Informationsbehov kring HPV, Metoder för att leverera ett HPV-resultat samt Vårdgivarens kommunikationsstil.	Studien var godkänd av FPA Health NSW samt Universitetet i Sydney etiska kommitté.	11 poäng.
Författare: Mortensen, G. L. Adeler, A. L. Tidskrift: Journal of Public Health: From Theory to Practice. År: 2010. Land: Danmark	Qualitative study of women's anxiety and information needs after a diagnosis of cervical dysplasia.	Att undersöka erfarenheten av att drabbas av cellförändringar hos kvinnor i åldern 25–35, och huruvida kunskapen om att det är HPV som orsakar cellförändringar påverkar erfarenheten.	Kvalitativ studie. Fokusgrupper och individuella intervjuer. Semi- och tratt strukturerade Intervjuguider med öppna frågor. Ämnena och frågorna till intervjuerna och fokusgruppern a valdes utifrån en litteraturstudie som genomförts innan den aktuella studien. Intervjuerna analyserades utifrån en diskursteoretisk ansats.	12 kvinnor diagnostiserade med olika stadier av cellförändringar.	Studien resulterade i sex olika teman: Den initiala reaktionen på att bli diagnostiserade med cellförändringar, Skillnader mellan allvarlighetsgraden på cellförändringar och nivån av ångest och oro hos kvinnorna, Bekräftelse på att behandlingen fungerar och mer information, Effekten av information kring hur man smittas av HPV och dess roll relaterat till cellförändringar samt Rollen av kommunikation med vårdgivare.	Tidsskriften som artiklen är publicerad i kräver att alla författare som publicerar artiklar i deras tidskrift följer internationella, nationella och/eller institutionella standarder för forskningsrapporter. Tidskriften är också medlem i Committee on Publication Ethics (COPE).	9 poäng.

Författare: Patel, H., Moss, E.L., & Sherman, S.M. Tidskrift: Psycho-Oncology År: 2018 Land: England	HPV primary cervical screening in England: Women's awareness and attitudes.	Undersöka kvinnors medvetenhet och attityder till HPV-testning/screening.	Kvalitativa intervjuer (semistrukturerade och fokusgruppsintervjuer). Författarna till studien analyserade intervjuerna med hjälp av induktiv ramverksanalys.	46 kvinnor i åldern 25-65 deltog.	Studien visade att kvinnor saknade kunskap relaterat till HPV. Känslor i form av chock, rädsla och ångest uppkom.	Etiskt godkännande för studien erhölls från forskningsetikommittén i London Bromley. Skriftliga samtycke erhölls från alla deltagare.	9 poäng.
Författare: Qaderi, K., Mirmolaei, S.T., Geranmayeh, M., Sheikh Hasani, S., & Farnam, F. Tidskrift: BMC Women's Health År: 2021 Land: Iran	Iranian women's psychological responses to positive HPV test result: a qualitative study.	Undersöka de psykologiska effekterna av att testa positivt för HPV på kvinnor i ett utvecklingsland med en distinkt kulturell och religiös bakgrund.	Kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna analyserades genom innehållsanalys och författarna tog hjälp av en testversion av mjukvaran MAXQDA 10 under analysprocessen.	40 iranska kvinnor som fick ett positivt resultat för högrisk-HPV.	Tre huvudkategorier framkom i studien: initial konfrontation, könssjukdomsrelaterad psykologisk belastning och återuppbyggnad av hälsa.	För att säkerställa sekretess och integritet i studien användes inte respondenternas namn eller adress. Skriftligt informerat samtycke erhölls från alla deltagare. Studien granskades och godkändes av etikkommittén vid School of Nursing relaterad till Tehran University of Medical Sciences.	11 poäng

Författare: Rask, M., Swahnberg, K., Lindell, G., & Oscarsson, M Tidskrift: Sexual & Reproductive Healthcare År: 2017 Land: Sverige	Women's experiences of abnormal Pap smear results – A qualitative study.	Att beskriva kvinnors upplevelser av onormala cellprovsresultat.	Kvalitativ studie med ett ändamålsenligt urval. Intervjuerna genomfördes med hjälp av en intervjuguide baserad på sex öppna frågor samt tillhörande följdfrågor. Intervjuerna analyserades genom kvalitativ innehållsanalys.	10 kvinnor mellan 23–65 år.	Att förlora kontroll och behov av att återfå kontroll är de huvudteman som framkom i resultatet. Kvinnor trodde att ett onormalt cellprov påvisade cancer. Känslor som ångest och oro uppkom. Behov av information och känslomässigt stöd saknades.	Studien är godkänd av Regionala etikkomittén för humanforskning, Hälsovetenskapliga fakulteten, Linköpings universitet, Sverige, och utfördes i enlighet med Helsingforsdeklarationen. Skriftligt informerat samtycke erhölls från kvinnorna vid tidpunkten då intervjuerna genomfördes.	12 poäng.
Författare: Reis, M. C. O., Martins, A. L. L., Carvalho, R. C., Moreira, R. C. R., Peixoto, M. T. & Souza, S. E. B. Tidskrift: *Revista Gaucha de Enfermagem* År: 2022 Land: Brasilien	Adolescents and young adults infected by the Human Papillomavirus (HPV): vulnerabilities and feelings experienced.	Att känna till de sårbarheter som ungdomar och unga vuxna infekterade med humant papillomvirus upplever.	Kvalitativ och explorativ studie. Semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna analyserades genom innehållsanalys och författarna tog hjälp av mjukvaran Iramuteq under analysprocessen.	20 ungdomar och vuxna från november 2020 till februari 2021	I studien framkommer det att kvinnor har missuppfattningar om sjukdomen. Känslor i form av rädsla, osäkerhet och skuld var vanligt förekommande. Informationen kring HPV var begränsad.	Etiska aspekter godkändes av forskningsetikkommittén vid Universidade Estadual de Feira de Santana, enligt protokoll 3, med respekt för alla principer om autonomi och ansvar i enlighet med resolutionerna från Nationella hälsovårdsrådet. Eftersom patienterna var minderåriga fick deras handledare förklaring och vägledning. Vid accepterat deltagande ombads de att underteckna blanketten för frivilligt och informerat samtycke.	9 poäng.

Författare: Tiro, J. A., Betts, A. C., Kimbel, K., Buist, D. S. M., Mao, C., Gao, H., Shulman, L., Malone, C., Beatty, T., Lin, J., Thayer, C., Miglioretti, D. L. & Winer, R. L. Tidskrift: Journal of Women's Health År: 2019 Land: USA	Understanding Patients' Perspectives and Information Needs Following a Positive Home Human Papillomavirus Self-Sampling Kit Result	Att utforska patientperspektivet efter ett positivt resultat från självprovtagning för humant papillomvirus (HPV) för att beskriva erfarenheter och informationsbehov för denna hembaserade screeningmetod.	Kvalitativ studie Semistrukturerade telefonintervjuer mellan 2014–2017. Intervjuerna analyserades genom iterativ innehållsanalys.	46 randomiserade kvinnor	Bristande kunskap om skillnad mellan HPV test och cellprov ledde till osäkerhet och missförstånd. Behov av bättre information för ökad trygghet och förståelse saknas.	Tidsskriften som artikeln är publicerad i kräver att alla författare som publicerar i deras tidsskrift följer de standarder, riktlinjer och praxis som fastställts av Committee on Publication Ethics (COPE), International Committee of Journal Medical Editors, World Medical Association och American Medical Association.	9 poäng.
Författare: Twinn, S. Tidskrift: Journal of Clinical Nursing År: 2006 Land: Kina	Balancing uncertainty and acceptance: understanding Chinese women's responses to an abnormal cervical smear result.	Undersöka svaren från kinesiska kvinnor som fick ett onormalt cellprovsresultat.	Kvalitativ studie Semistrukturerade bandinspelade intervjuer. Intervjuerna analyserades genom tematisk analys.	66 kvinnor deltog.	Studien visade att kvinnor fick känslor i form av ångest och rädsla vid ett onormalt testresultat.	Etiskt godkännande erhölls från universitets undersöknings- och beteendeetiska kommitté innan studien påbörjades. Kvinnorna fick ett informationsblad om studien under rekryteringsprocessen och skriftligt informerat samtycke erhölls innan alla intervjuer genomfördes.	9 poäng.

Författare: Waller, J., McCaffery, K., Kitchener, H., Nazroo, J. & Wardle, J. Tidskrift: Psycho-Oncology År: 2006 Land: Storbritannien	Women's experiences of repeated HPV testing in the context of cervical cancer screening: a qualitative study	Att utvärdera den psykosociala effekten av att delta i upprepad testning för humant papillomvirus (HPV) i samband med screening för livmoderhalscancer	Kvalitativ studie Kvinnor som deltog i ARTISTIC-studien rekryterades. Djupgående semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna analyserades genom ramverksanalys.	30 kvinnor	Studien visade att ett andra positivt HPV resultat skapade mer oro än det första. Kunskapsbrist om HPV ökade kvinnors oro, bättre information efter första testet kan minska detta.	Godkännande gavs av North West Multi-centre Research Etics Committe för rekrytering från ARTISTIC-studien, av HPV-testing.	10 poäng.

Bilaga 4 Översikt av fördelning av artiklar i resultatet

Kategorier	Emotionellt svar på diagnosen			Information och stöd från vården		
Underkategorier → **Artiklar** ↓	Diagnostillfällets betydelse	Oro och stigmatisering	Omgivningens betydelse	Informationsmetod vid diagnostisering	Betydelsen av diagnosens komplexitet	Betydelsen av vårdgivarens bemötande
Harvey- Knowles & Kosenko (2012)				x	x	x
Kahn et al. (2007)	x	x	x		x	
McCaffery & Irwig (2005)		x	x	x	x	x
Mortensen & Adeler (2010)	x	x			x	x
Patel et al. (2018)	x	x	x		x	
Qaderi et al. (2021)	x	x	x		x	x
Rask et al. (2017)	x	x	x	x	x	x
Reis et al. (2022)	x	x			x	
Tiro et al. (2019)	x				x	x
Twinn (2006)	x	x		x		x
Waller et al. (2007)	x	x	x		x	x